

عنوان مقاله:

بررسی مسائل اجتماعی در رمان «لیل وقضبان» نجیب کیلانی

محل انتشار:

بحوث فی اللغة العربیه، دوره 4، شماره 7 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

محمد مهدی سمتی - استادیار گروه زبان و ادبیات عربی، دانشگاه یزد.

سمانه نقوی - * کارشناس ارشد رشته زبان و ادبیات عربی، دانشگاه یزد.

خلاصه مقاله:

للدب والادیب علاقہ وثیقہ بالمجتمع والاحوال الاجتماعیہ والسیاسیہ. والادب لا یكون ادبا الا فی ظل ظروف اجتماعیه محدده؛ فان الادب بهذا المعنی لا یودی الوظیفه المنوطه به الا اذا كان مرآة تنعکس فیها الحیاه الاجتماعیه بمختلف ابعادها؛ وان یحرض الناس علی اصلاح المجتمع واستخدام قواهم لمحاربه الفقر، والجهل، والاستعمار، واقامه العداله الاجتماعیه والحریه. فان الادب القصصی، ومن انواعه الروایه ذو مجال واسع جدا لعرض الافکار بكافه انواعها، الفلسفیة منها، والسیاسیة، والاجتماعیة، والثقافیة، وغیرها. ولاشک فی ان روایه «لیل وقضبان» من الآثار الخالده لنجیب کیلانی؛ الکاتب الروائی والمفکر الاسلامی المصری فی الادب العربی المعاصر، ولذلك ترجمت الی اللغات الاجنبیة الكثیره فی العالم، وانتجت منها افلام فی بعض البلدان العربیه. اما روایه «لیل وقضبان» فتدور وقائعها فی السجن، ومحیط خارج السجن. وفی الواقع ان هذا السجن هو رمز للمجتمع الذی یعکس من خلال حوادثه وقائع ذلك المجتمع بأكمله. یتکلم نجیب کیلانی فی هذه الروایه عن بعض وجوه الحیاه فی مصر، لاسیما السجن بما فیہ من المظالم، وصور القهر والتعذیب، وانقلاب الانسان الی الوحش. واستطاع ان یقدم فی صوره دقیقہ، المشاعر التی تضطرم بها جوانحهم؛ الآمال الضائعہ، والاحلام المیتة، والآلام النفسیة التی تطحنهم طحنا، وما یعانیہ السجناء من صنوف الذل والمهانہ، وما یصدر عن المساجین من الشغب علی الحیاه داخل المستعمره الکئیبہ. كذلك استطاع کیلانی ان یصور الحیاه داخل السجن، بجانبها المادی والنفسی بحیث اشعرنا اننا نعيش فعلا مع المساجین. فان موضوع السجن بکل ما فیہ من الحوادث، والشخصیات، والصور النفسیة والانسانیة، والمشکلات الفکریة والاجتماعیة والسیاسیة، کان من الموضوعات التی استاثرت باهتمام الکاتب. واما المضامین الاجتماعیه التی تحتل مکانا واسعا فی روايته فهو موضوع تحریر المراه، وحققها فی التعلیم، وحریتها فی اختیار الزوج والطلاق. وعلى عکس هذا، نرى فی الروایه قد صور کیلانی المراه علی انها ماکره وهی فی الحقیقه الشیطان الجمیل. تسعى هذه المقالہ ان ترسم تصویرا موجزا من حیاة نجیب کیلانی، وافکاره، وآثاره، واهم وجوه المضامین الاجتماعیه فی روايته «لیل وقضبان»، ومعالجه بعضها علی قدر المستطاع.

کلمات کلیدی:

المضامین الاجتماعیه، نجیب کیلانی، الروایه، لیل وقضبان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1383369>

